

Những nội dung sửa đổi, bổ sung dự thảo Luật Thi đua, khen thưởng

Theo Chương trình Kỳ họp thứ 2, Quốc hội khóa XV, sáng ngày 23/10, thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Nội vụ Phạm Thị Thanh Trà sẽ trình bày Tờ trình về dự án Luật Thi đua, khen thưởng (sửa đổi). Cổng Thông tin điện tử Bộ Nội vụ xin trân trọng giới thiệu về dự thảo Luật Thi đua, khen thưởng (sửa đổi).

Dự thảo Luật có 8 chương và 98 điều. Nội dung sửa đổi, bổ sung đã thể chế các quan điểm, định hướng đổi mới công tác thi đua, khen thưởng của Đảng vào 04 phương án chính sách xây dựng dự án Luật đã được Chính phủ thông qua. Trong đó, tập trung sửa đổi, bổ sung hoàn thiện hệ thống danh hiệu thi đua; hoàn thiện hệ thống hình thức khen thưởng; hoàn thiện chế định về thẩm quyền và trách nhiệm quản lý nhà nước về thi đua, khen thưởng; cải cách thủ tục hành chính trong thi đua, khen thưởng.

1. Nội dung sửa đổi, bổ sung về thi đua

Dự thảo Luật đã sửa đổi, bổ sung nhằm thể chế hoá chủ trương của Đảng tại Chỉ thị số 34-CT/TW “về tiếp tục đổi mới công tác thi đua, khen thưởng”.

Trong đó đã quy định rõ trách nhiệm người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền, đơn vị, cơ sở trong tổ chức triển khai phong trào thi đua, để việc phát động, triển khai các phong trào thi đua trong thời gian tới phải thực sự thiết thực, hướng về cơ sở, gắn kết với thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương, đơn vị, gắn với lợi ích của người trực tiếp tham gia thi đua, hạn chế tính hình thức trong thi đua. Sửa đổi bổ sung một số tiêu chí, tiêu chuẩn danh hiệu thi đua đã thực hiện ổn định thời gian qua để phù hợp hơn với thực tiễn. Bổ sung danh hiệu “Cờ thi đua của Chính phủ” cho tập thể khi tham gia các phong trào thi đua theo chuyên đề do Thủ tướng Chính phủ phát động từ 5 năm trở lên và danh hiệu “Cờ thi đua cấp bộ, cấp tỉnh” cho tập thể khi tham gia phong trào thi đua theo chuyên đề do bộ, ngành, địa phương phát động từ 3 năm trở lên để phát huy tác dụng khích lệ, động viên phong trào. Cùng với đó, xuất phát từ thực tiễn triển khai các phong trào thi đua thời gian qua, Ban soạn thảo đã nghiên cứu, thống nhất đề nghị bổ sung danh hiệu “Xã tiêu biểu”, “Phường, Thị trấn tiêu biểu”, là những danh hiệu tổng hợp kết quả phong trào thi đua ở cấp xã và đổi tên, điều chỉnh một số tiêu chuẩn danh hiệu “Thôn, làng, ấp, bản, tổ dân phố văn hoá”, “Gia đình văn hoá” thành danh hiệu “Thôn, làng, ấp, bản, tổ dân phố tiêu biểu”, “Gia đình tiêu biểu” để thống nhất hệ thống danh hiệu thi đua ở cơ sở và cho gia đình. Đây là những điểm mới của dự án Luật. Cụ thể như sau:

- Bổ sung trách nhiệm của “Người đứng đầu” cơ quan, tổ chức, đơn vị phát động, chỉ đạo phong trào thi đua; tuyên truyền, phát hiện, bồi dưỡng và nhân rộng điển hình tiên tiến để thể chế hóa chủ trương của Đảng về nâng cao trách nhiệm của “Người đứng đầu” các cấp uỷ, tổ chức đảng trong lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức phong trào thi đua.

- Bổ sung danh hiệu “Xã tiêu biểu”, “Phường, thị trấn tiêu biểu”: Thực tế hiện nay, triển khai thực hiện phong trào “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới”, cuộc vận

động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư”; cấp xã được công nhận danh hiệu: “Xã đạt chuẩn nông thôn mới; phường, thị trấn đạt tiêu chuẩn đô thị văn minh”. Với tốc độ xây dựng nông thôn mới hiện nay, tương lai gần sẽ phủ kín các danh hiệu trên. Vì vậy, việc xét tặng danh hiệu “Xã tiêu biểu”, “Phường, thị trấn tiêu biểu” sẽ tổng hợp được tiêu chuẩn của các danh hiệu hiện hành ở mức cao hơn, góp phần nâng cao chất lượng xét tặng các danh hiệu thi đua, thúc đẩy phong trào thi đua ở cơ sở.

- Sửa đổi, bổ sung tiêu chuẩn xét tặng danh hiệu “Chiến sĩ thi đua các cấp” đối với cá nhân; danh hiệu “Cờ thi đua của Chính phủ”, “Cờ thi đua bộ, ban, ngành, tỉnh” đối với tập thể, đồng thời bổ sung tiêu chuẩn xét tặng Cờ thi đua của Chính phủ đối với tập thể dẫn đầu cụm, khối thi đua do Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương tổ chức; tập thể dẫn đầu phong trào thi đua chuyên đề ở cấp toàn quốc và cấp bộ, cấp tỉnh khi sơ kết, tổng kết.

2. Nội dung sửa đổi, bổ sung về khen thưởng

Dự thảo Luật đã sửa đổi, bổ sung với nhiều nội dung mới để đảm bảo bao quát hết các đối tượng khen thưởng, phù hợp với vai trò, trách nhiệm, thẩm quyền công tác khen thưởng trong hệ thống chính trị; cân đối khen thưởng khu vực cơ quan dân cử và khu vực ngoài nhà nước. Dự thảo Luật đã thiết kế lại, tạo sự thống nhất, xuyên suốt từ nguyên tắc, loại hình khen thưởng đến các quy định cụ thể tiêu chuẩn khen thưởng; đề cao tính kịp thời của hình thức khen thưởng theo công trạng và thành tích đạt được, đảm bảo nguyên tắc thành tích đến đâu khen thưởng đến đó, khắc phục tình trạng khen thưởng “cộng dồn thành tích” trước đây. Bổ sung nguyên tắc “quan tâm khen thưởng cho người trực tiếp lao động, sản xuất, công tác, chiến đấu và địa bàn vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng biên giới, hải đảo”; mở rộng đối tượng khen thưởng người nước ngoài có nhiều đóng góp cho đất nước Việt Nam trong điều kiện chủ động hội nhập; quy định rõ hơn đối tượng khen thưởng “doanh nhân, trí thức, nhà khoa học”, “doanh nghiệp” trong các loại hình khen thưởng để giải quyết những khó khăn, vướng mắc trong khen thưởng ở khu vực ngoài nhà nước, kinh tế tư nhân. Quy định trách nhiệm người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền, đơn vị, cơ sở trong phát hiện nhân tố, điển hình tiêu biểu để khen thưởng kịp thời theo thẩm quyền và trình cấp trên khen thưởng. Những nội dung sửa đổi, bổ sung về khen thưởng với nhiều nội dung mới, chiếm tỷ trọng lớn trong nội dung sửa đổi, bổ sung Luật, cụ thể:

- Bổ sung mục tiêu khen thưởng; nguyên tắc khen thưởng; sắp xếp lại thứ tự các loại hình khen thưởng gồm: Khen thưởng theo công trạng; khen thưởng đột xuất; khen thưởng phong trào thi đua; khen thưởng quá trình cống hiến; khen thưởng niên hạn; khen thưởng đối ngoại.

- Sửa đổi, bổ sung về hình thức khen thưởng: Quy định rõ Uỷ ban Thường vụ Quốc hội, bộ, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội được tặng Kỷ niệm chương; tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương được tặng Huy hiệu để phù hợp với thực tiễn và thống nhất hình thức khen thưởng.

- Quy định cụ thể đối tượng xét tặng Huân chương Sao vàng, Huân chương Hồ Chí Minh là bộ, ban, ngành, tỉnh, quân khu, quân đoàn, quân chủng, binh chủng, tổng cục và tương đương, “hệ lực lượng” thuộc Bộ Công an. Đối tượng xét tặng Huân chương Độc lập các hạng là bộ, ban, ngành, tỉnh, các tập thể thuộc và trực thuộc bộ, ban, ngành, tỉnh để thực hiện nguyên tắc khen thưởng là “Bảo đảm thống nhất giữa thành tích, hình thức và đối tượng khen thưởng”. Bổ sung quy định tiêu chuẩn tặng thưởng Huân chương Độc lập các hạng cho bộ, ban, ngành, tỉnh nhân dịp kỷ niệm năm tròn, Huân chương Quân công các hạng cho Bộ Quốc phòng, Bộ Công an nhân dịp kỷ niệm năm tròn để phù hợp quá trình triển khai thực hiện.

- Quy định cụ thể đối tượng khen thưởng Huân chương Lao động các hạng, “Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ”, Bằng khen của bộ, ban, ngành, tỉnh cho đối tượng là nông dân, công nhân, người trực tiếp lao động, sản xuất, công tác; doanh nhân, doanh nghiệp, trí thức, nhà khoa học để thực hiện chủ trương của Đảng về chú trọng khen thưởng công nhân, nông dân, người trực tiếp lao động, sản xuất, công tác.

- Sửa đổi, bổ sung về đối tượng khen thưởng là cá nhân người nước ngoài đối với Huân chương Hồ Chí Minh; cá nhân, tập thể người Việt Nam định cư ở nước ngoài, cá nhân, tập thể người nước ngoài đối với Huân chương Độc lập các hạng, Huân chương Lao động các hạng.

- Bổ sung tiêu chuẩn khen thưởng Huân chương Lao động các hạng và “Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ”; Bằng khen của bộ, ban, ngành, tỉnh cho cá nhân, tập thể có đóng góp lớn vào sự phát triển kinh tế, xã hội; ứng dụng tiến bộ khoa học, kỹ thuật, công nghệ; công tác xã hội, từ thiện nhân đạo.

- Bổ sung tiêu chuẩn tặng thưởng “Huân chương Lao động hạng Ba” cho cá nhân có thành tích xuất sắc, tiêu biểu được bình xét trong phong trào thi đua do bộ, ban, ngành, tỉnh phát động từ 05 năm trở lên. Bổ sung tiêu chuẩn tặng thưởng “Huân chương Lao động hạng Ba” cho tập thể có thành tích xuất sắc được bình xét trong phong trào thi đua do Chủ tịch nước, Thủ tướng Chính phủ phát động; hoặc do bộ, ban, ngành, tỉnh phát động khi tổng kết 05 năm trở lên hoặc theo chuyên đề phục vụ nhiệm vụ chính trị của Đảng, Nhà nước.

- Bổ sung tiêu chuẩn phong tặng và truy tặng danh hiệu “Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân”, danh hiệu “Anh hùng Lao động” đối với cá nhân, tập thể có thành tích đặc biệt xuất sắc đột xuất và bổ quy định về thời gian 5 năm 1 lần xét tặng danh hiệu “Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân” và danh hiệu “Anh hùng Lao động”, để đảm bảo nguyên tắc khen thưởng kịp thời động viên tập thể, cá nhân có thành tích đặc biệt xuất sắc trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

- Một số nội dung sửa đổi, bổ sung khác: Quy định nguyên tắc xét tôn vinh và trao tặng giải thưởng cho doanh nhân, doanh nghiệp; Quy định mang tính nguyên tắc về Quỹ thi đua, khen thưởng: “Thủ trưởng cấp nào ra quyết định khen thưởng thì cấp đó có trách

nhiệm chi tiền thưởng từ nguồn tiền thưởng do cấp mình quản lý”; quy định thẩm quyền hủy bỏ quyết định khen thưởng và thu hồi hiện vật, tiền thưởng; bổ sung quy định thẩm quyền quyết định tước, phục hồi và trao lại danh hiệu vinh dự nhà nước, do Luật Thi đua, khen thưởng hiện hành chưa quy định các nội dung này.

- Bổ sung quy định chuyển tiếp: Nhà nước tiếp tục xem xét và thực hiện việc khen thưởng tổng kết thành tích kháng chiến cho những cá nhân, tập thể, gia đình, địa phương và cơ sở có công lao, thành tích trong các cuộc kháng chiến, bảo vệ Tổ quốc; Chính phủ hướng dẫn thể thức và thời hạn kết thúc việc khen thưởng tổng kết thành tích các cuộc kháng chiến, bảo vệ Tổ quốc để khen thưởng cho cá nhân, tập thể, nhân dân có thành tích trong các cuộc kháng chiến, bảo vệ Tổ quốc.

3. Sửa đổi, bổ sung các quy định về thẩm quyền

Dự thảo Luật đã bổ sung quy định một số nội dung về thẩm quyền công nhận danh hiệu thi đua, hình thức khen thưởng và phân cấp cho bộ, ban, ngành, tỉnh quy định cụ thể tiêu chuẩn một số danh hiệu thi đua, hình thức khen thưởng thuộc thẩm quyền. Trên thực tế, từ khi thực hiện Luật Thi đua, khen thưởng đến nay, xuất phát từ vị trí, chức năng và tổ chức của Quốc hội, chưa có hình thức khen thưởng của Ủy ban Thường vụ Quốc hội để khen thưởng cho đại biểu Quốc hội và các cá nhân có thành tích xuất sắc, đóng góp thiết thực cho hoạt động của Quốc hội, vì vậy dự thảo Luật đã bổ sung thẩm quyền của Ủy ban Thường vụ Quốc hội có hình thức khen thưởng “Kỷ niệm chương” và bổ sung quy định về việc Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định công tác thi đua, khen thưởng đối với đại biểu Quốc hội, cơ quan của Quốc hội, cơ quan thuộc Ủy ban Thường vụ Quốc hội và cán bộ, công chức, viên chức, người lao động khác thuộc các cơ quan thuộc Ủy ban Thường vụ Quốc hội để phù hợp với đặc thù hoạt động của Quốc hội. Dự thảo Luật cũng bổ sung quy định về thẩm quyền công nhận danh hiệu thi đua, hình thức khen thưởng và phân cấp cho người đứng đầu Bộ, ban, ngành, tỉnh, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội được tặng danh hiệu thi đua, hình thức khen thưởng phù hợp. Cụ thể như sau:

- Bổ sung quy định cụ thể thẩm quyền của Bộ trưởng, Thủ trưởng các bộ, ban, ngành tặng danh hiệu “Lao động tiên tiến”, “Tập thể lao động tiên tiến”, “Chiến sĩ thi đua cơ sở” hoặc ủy quyền công nhận danh hiệu “Lao động tiên tiến”, “Tập thể lao động tiên tiến”, “Chiến sĩ thi đua cơ sở” cho cá nhân, tập thể thuộc cơ quan, tổ chức, đơn vị thuộc bộ, ban, ngành không có tư cách pháp nhân.

- Bổ sung quy định Bộ Quốc phòng, Bộ Công an quy định thẩm quyền công nhận danh hiệu “Đơn vị tiên tiến”, “Tập thể lao động tiên tiến”, “Chiến sĩ tiên tiến”, “Lao động tiên tiến” trong Quân đội nhân dân, Công an nhân dân.

- Bổ sung quy định: “Tổng Thư ký Quốc hội đề nghị Thủ tướng Chính phủ xét, đề nghị Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương, Huy chương cho đại biểu Quốc hội và các tập thể, cá nhân có đóng góp trong công tác Quốc hội, để phù hợp với thực tiễn hoạt động của Quốc hội.

- Bổ sung quy định: Người đứng đầu có trách nhiệm phát hiện cá nhân, tập thể có thành tích để khen thưởng và đề nghị cấp trên khen thưởng. Cơ quan làm công tác thi đua, khen thưởng có trách nhiệm phát hiện cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc, tiêu biểu để đề nghị cấp có thẩm quyền khen thưởng.

- Một số nội dung phân cấp cho bộ, ban, ngành, tỉnh theo hướng: Luật sẽ quy định tiêu chuẩn chung đối với các danh hiệu thi đua, hình thức khen thưởng; đồng thời giao bộ, ban, ngành, tỉnh trên cơ sở quy định chung của Luật, căn cứ đặc điểm, tình hình của từng đối tượng, lĩnh vực, ngành nghề để quy định cụ thể một số nội dung được giao trong Luật, phù hợp với từng vùng miền, ngành nghề lĩnh vực.

4. Sửa đổi, bổ sung liên quan đến cải cách thủ tục hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý công tác thi đua, khen thưởng

- Về cải cách thủ tục hành chính: Giảm số lượng hồ sơ đề nghị khen thưởng Nhà nước chỉ còn 01 bộ (bản chính) được gửi về cơ quan chuyên trách về thi đua, khen thưởng ở Trung ương để thẩm định và lưu trữ.

- Bổ sung quy định về hồ sơ, thủ tục khen thưởng theo thủ tục đơn giản do người đứng đầu cơ quan, đơn vị phát hiện thông qua các phong trào thi đua; khen thưởng đột xuất, khen thưởng công hiến, khen thưởng niên hạn, khen thưởng đối ngoại.

- Bổ sung quy định “ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác thi đua, khen thưởng và trong hệ thống thi đua, khen thưởng” là một nội dung quản lý nhà nước về thi đua, khen thưởng.

Hiện nay, Bộ Nội vụ đã và đang xây dựng kế hoạch trình Chính phủ triển khai thực hiện chương trình cụ thể về xây dựng hệ thống các văn bản hướng dẫn thi hành Luật cũng như tuyên truyền, phổ biến triển khai Luật, bảo đảm khi Luật có hiệu lực thi hành các Nghị định quy định chi tiết thi hành Luật cũng được Chính phủ ban hành./.

Nguồn: Cổng Thông tin điện tử Bộ Nội vụ